

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Överlåtelse av vårdcentral - med utgångspunkt från ansökan om avknoppning

Föredragande landstingsråd: Catharina Elmsäter-Svärd

Ärendet

Landstingsdirektören föreslår förtydligande vad som tillsvidare ska gälla ifråga om överlåtelse av en vårdcentral till ett företag som bildats av anställda på vårdcentralen, s k avknoppningar, inom verksamheter där Vårdval Stockholm gäller.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att överlåtelse av verksamhet avseende de i bilaga angivna vårdcentralerna kan ske i enlighet med vad som föreslås i detta ärende

att överlåtelse i form av avknoppning inom områden med auktorisation för närvarande inte ska genomföras i avvaktan på att rättsläget ytterligare klarnar

Landstingsstyrelsen har under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut för egen del beslutat *att* uppdra åt landstingsdirektören att återkomma till landstingsstyrelsen med en rapport efter genomförda överförda överlåtelser avseende konsekvenser för SLSO (Stockholms läns sjukvårdsområde).

Ett viktigt mål för Alliansen är att höja invånarnas och patienternas förtroende för sjukvården. Detta ska bli en del genom att förbättra tillgängligheten och stärka patienternas möjlighet att välja den vårdgivare som de känner förtroende för.

Bilaga

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

2009-06-10

LS 0905-0461

Genom införandet av Vårdval Stockholm har invånarna i Stockholms län fått ett större inflytande över sin egen vård. Tillgängligheten i primärvården har ökat. Samtidigt har också förtroendet för vården och patientnöjdheten ökat.

Fler vårdgivare inom den offentligt finansierade vården stimulerar utvecklingen av nya idéer och lösningar, förbättrad tillgänglighet, valfrihet för medborgarna, fler arbetsgivare inom vården samt ökar möjligheten för kvinnligt entreprenörskap.

Stockholms läns landsting har beslutat om ökad mångfald genom att bli möjliggöra s k avknoppningar, där initiativet kommer från personalen inom den landstingsdrivna verksamheten. Under 2008 avknoppades fem husläkarmottagningar/vårdcentraler till personalägda bolag. Landstingets avtal om överlåtelse av husläkarverksamhet har dock överklagats till domstol. I samtliga fall har talan avvisats i länsrätten. I dagsläget ligger överklaganden för prövning i kammarrätten.

I dagsläget finns det 22 vårdenheter (bilaga) inom primärvården som igångsatt ett avknoppningsförfarande och som väntar på besked om vad som gäller. Landstingsstyrelsen konstaterar att rättsläget är osäkert när det gäller frågan om värdering av offentliga tillgångar samt att frågan om vad som gäller på området lär dröja ytterligare.

Mot denna bakgrund föreslår landstingsstyrelsen att överlåtelse i form av avknoppning inom områden med auktorisation för närvarande inte genomförs i avvaktan på att rättsläget ytterligare klarnar.

Landstingsstyrelsen beklagar den långa väntan på besked. Landstinget som arbetsgivare kan dock inte medverka till att personalen riskerar att hamna i en situation där grunden för deras framtida verksamhet ifrågasätts i en långdragen juridisk process med allt det negativa som därtill hör.

Landstingsstyrelsen föreslår att de vårdenheter där en överlåtelse förberetts och förankrats hos personalen ska få möjlighet att överta verksamheten. För dessa vårdenheter föreslår landstingsstyrelsen att personalen erbjuds möjligheten att överta verksamheten efter ett öppet anbudsförfarande i enlighet med principerna i ärendet om överlåtelse av vårdcentral (LS 0804-0390). Överlåtelsen sker genom konkurrensutsättning på den öppna marknaden och SLSO ansvarar för processen enligt tidigare beslutad hanteringsordning. Vid överlåtelse av vårdcentral utgör kvalitetskraven av de krav som ställs vid auktorisation. Ytterligare krav kan i vissa situationer ställas för att tillse att driften av verksamheten fortsätts. I detta fall ska kravet på kontinuitet särskilt beaktas och sammanvägas i bedömningen av vilken aktör som landstinget ska skriva avtal med.

LS 0905-0461

I landstingsdirektörens tjänsteutlåtande tydliggörs villkoren för de personalgrupper som önskar fullfölja en övertagandeprocess. Landstingsstyrelsen ställer sig i huvudsak bakom landstingsdirektörens förslag. När det gäller punkten om samtycke anser landstingsstyrelsen att en betryggande andel av tillsvidareanställd personal bör samtycka till att ett överlåtelseförfarande avseende vårdcentralen inleds. Landstingsdirektören ansvarar för att följa upp detta krav.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 10 maj 2009.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 16 juni 2009.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till S- och V-ledamöternas om i första hand återremiss och i andra hand föreslå landstingsfullmäktige besluta enligt S- och V-förslaget, dels till tjänstgörande MP-ersättarens förslag om i första hand återremiss och i andra hand föreslå landstingsfullmäktige besluta enligt MP-förslaget.

Landstingsstyrelsens beslutade utan omröstning avslå förslaget om återremiss. Därefter beslutade landstingsstyrelsen bifalla landstingsrådsberedningens förslag samt att avslå de återstående yrkandena

S- och V-ledamöterna reserverade sig:

”Socialdemokraterna och Vänsterpartiet föreslår landstingsstyrelsen i första hand besluta *att* återremittera ärendet med hänvisning till att en förnyad samverkan med de fackliga organisationerna skall ske rörande den av landstingsstyrelsens majoritet förändrade ordningen för berörd personals samtycke till en försäljning av vårdcentralen,

i andra hand föreslå landstingsstyrelsen förslå landstingsfullmäktige besluta

att inga avknoppningar inom Stockholms läns landsting får ske på grund av rådande rättsläge, *att* eventuella försäljningar skall kräva beslut i Produktionsutskottet av varje vårdcentral för sig, *att* eventuella försäljningar endast får ske om ett marknadsmässigt pris garanteras genom dels ett öppet anbudsförfarande och dels anbud som minst motsvarar ett förväntat pris utifrån en genomförd oberoende värdering, *att* de i bilaga 1 angivna vårdcentralerna erbjuds möjlighet att bedriva verksamhet som intraprenader.

Samverkan med de fackliga organisationerna har endast skett utifrån förslagen i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande. Den borgerliga politiska majoriteten har emellertid i ett centralt avseende förändrat den föreslagna ordningen för överlåtelse av vårdcentraler jämfört med landstingsdirektörens utlåtande.

LS 0905-0461

I tjänsteutlåtandet föreslås att minst 50 procent av de anställda ska ha rätt att besluta om vårdcentralen ska läggas ut för försäljning eller ej. Men i förslaget till landstingsfullmäktige sägs istället att landstingsdirektörens tjänsteutlåtande i gällar i denna del utan 'att en betryggande andel av tillsvidareanställd personal bör samtycka till att ett överlåtelseförfarande avseende vårdcentralen inleds'. Därmed frångår man majoritetsprincipen som utslagsgivande, vilket är högst anmärkningsvärt.

Denna förändring, jämfört med vad som kommunicerats med de fackliga organisationerna, är naturligtvis av stor betydelse för berörd personal. Därför borde samverkan med de fackliga organisationerna göras om, så att landstingsfullmäktige får ta del av de fackliga organisationernas synpunkter på denna viktiga förändring. Det är beklagligt att den borgerliga majoriteten misshandlar de fackliga organisationerna på detta sätt.

Avknoppningar av vårdcentraler till stora underpriser, som den borgerliga majoriteten hittills genomfört, är sannolikt olagligt. Det är bakgrunden till den förändrade modell för privatiseringar som nu föreslås. Rådande rättsläge borde medföra att så kallade avknoppningar stoppas helt inom alla områden.

Den borgerliga majoritetens nu föreslagna hanteringsordning för försäljning av vårdcentraler är inte bra. Kvalitativt väl fungerande landstingsdrivna verksamheter bör naturligtvis inte privatiseras alls. Ingen verksamhet bör dock privatiseras på det slarviga sätt som nu föreslås.

Försäljningar av landstingsverksamhet och egendom kommer med den borgerliga modellen att ske utan någon bedömning av om överlåtelsen är till samlad nytta för landstinget eller ens om priset är rimligt och tillräckligt för skattebetalarnas egendom. Detta är ett uttryck för att den borgerliga privatiseringsivern bara har snävt ideologiska drivkrafter.

I en situation där en försäljningsprocess bedöms rimlig att starta, bör det betonas att det är en nödvändig, men inte tillräcklig, åtgärd att försäljningar föregås av en anbudsprocess öppen för alla anbudsgivare. Förutom detta kriterium krävs nämligen också att en korrekt och oberoende värdering upprättas samt att inkomna anbud kan anses motsvara det uppskattade värdet. Om så inte är fallet bör landstinget inte genomföra försäljningen. Därför kan inte beslut om detta ses som rena verkställighetsbeslut som undandras politiskt beslutsfattande.

Det enda rimliga vore att det ansvariga utskottet, Produktionsutskottet, fick utvärdera inkomna anbud och ta ställning till vilka priser som är rimligt att eventuellt sälja verksamheten för. Till och med för den borgerliga majoriteten borde det finnas någon slags anständighetsgräns för hur många viktiga beslut som kan mörkas och undandras Produktionsutskottet för ställningstagande.

LS 0905-0461

Förslaget att kravet på kontinuitet ska betraktas särskilt vid överlåtelse av verksamhet kan starkt ifrågasättas. Försäljningar av kommunal egendom får aldrig resultera i att fullt pris inte tas ut för egendomen och leder till gynnande av enskild. Kommunallagen är mycket tydlig på denna punkt, men den försäljningsprocess som nu förordas av den borgerliga majoriteten riskerar att bryta mot lagen härvidlag.

Vidare tar den borgerliga majoritetens förslag ingen som helst hänsyn till att personalgrupper nu kommer att ställas mot varandra och utsättas för nya uppblående konflikter. Å ena sidan dem som inte vill ta risken att få en helt ny och oönskad privat arbetsgivare och å andra sidan dem som är beredda att chansa på att själva vinna ett anbud om att överta verksamheten. Stor oro riskerar att uppstå vid flera arbetsplatser till men för arbetsmiljö och verksamhetsnytta.

Det bästa för de vårdcentraler där viss personal har ansökt om avknoppning vore därför att vid dessa verksamheter erbjuda all personal att övergå till att bedriva verksamheten som s.k. intraprenader.

Det betyder att verksamheten kan bedrivas med samma självständighet som om den bedrevs i enskild personalägd regi. Till skillnad med tidigare försök med intraprenader inom landstinget bör de nya intraprenaderna ges rätt att friare förfoga över en andel av ett uppkommet ekonomiskt överskott.

Ur ett personalperspektiv innebär intraprenaden klara fördelar jämfört med såväl privat ägarform som traditionell offentlig regi. Intraprenaden får motsvarande självstyre som privat verksamhet, men slipper ta den ekonomiska risken: Landstinget står risken för eventuella underskott, medan personalen ges full förfoganderätt till del i uppkomna ekonomiska överskott.”

Tjänstgörande MP-ersättaren reserverade sig:

”I första hand

Landstingsstyrelsen föreslås besluta att återremittera ärendet med hänvisning till att en förnyad samverkan med de fackliga organisationerna skall ske rörande den av landstingsstyrelsens majoritet förändrade ordningen för berörd personals samtycke till en försäljning av vårdcentralen

I andra hand

Landstingsstyrelsen föreslås föreslå landstingsfullmäktige besluta att inga avknoppningar inom Stockholms läns landsting får ske på grund av rådande rättsläge, att eventuella försäljningar skall kräva beslut i Produktionsutskottet om varje vårdcentral för sig, att eventuella försäljningar endast får

LS 0905-0461

ske om ett marknadsmässigt pris garanteras genom dels ett öppet anbuds-förfarande och dels anbud som minst motsvarar ett förväntat lägsta pris utifrån en genomförd oberoende värdering, att de i bilaga 1 angivna vårdcentralerna erbjuds möjlighet att bedriva verksamhet som intraprenader

Skälet för yrkandet om återremiss är att få förtydliganden på två punkter i beslutsunderlaget. För det första finns det en diskrepans mellan tjänsteutlåtandet och landstingsrådsberedningens skrivelse gällande förutsättningarna för beslut om en vårdcentral ska läggas ut för försäljning eller ej. I tjänsteutlåtandet föreslås att minst 50 procent av de anställda ska ha rätt att besluta om vårdcentralen ska läggas ut för försäljning eller ej. I förslaget till landstingsfullmäktige sägs istället att det ska krävas 'en betryggande andel av tillsvidareanställd personal för samtycka till att ett överlåtelseförvarande avseende vårdcentralen inleds'.

Denna förändring, har inte tydliggjorts eller tolkats för de fackliga organisationerna, vilket framgår av protokollsanteckningarna från samverkan. Av anteckningarna framgår även att det råder oklarhet om innebörden av uttrycket 'kravet på kontinuitet ska särskilt beaktas och sammanvägas i bedömningen'. Mot bakgrund av dessa oklarheter måste samverkan med de fackliga organisationerna göras om.

Landstingsfullmäktige återremitterade ärendet den 9 juni för förnyad samverkan med de fackliga organisationerna i akt och mening att klargöra spelreglerna. Det är bara att konstatera att några förtydliganden inte föreligger på de nämnda punkterna.

Förslaget om att stoppa avknoppningar av vårdcentraler är i linje med utredningar i frågan och i enlighet med revisorernas slutsatser. Den borgerliga majoritetens föreslagna hanteringsordning för försäljning av vårdcentraler är emellertid inte bra.

Försäljningar av landstingsverksamhet och egendom kommer med den borgerliga modellen att kunna ske utan någon bedömning av om överlåtelsen är till samlad nytta för landstinget eller om priset är rimligt.

I en situation där en försäljningsprocess bedöms rimlig att starta, bör det betonas att det är nödvändigt att försäljningar föregås av en anbudsprocess öppen för alla anbudsgivare. Därutöver krävs att en korrekt och oberoende värdering upprättas samt att inkomna anbud kan anses motsvara det uppskattade värdet. Det krävs också att personalen är väl informerad om villkoren och att en kvalificerad majoritet står bakom ansökan. Om så inte är fallet bör landstinget inte genomföra försäljningen. Därför kan inte beslut om detta, såsom majoriteten föreslår, ses som verkställighetsbeslut som undandras politiskt beslutsfattande.

LS 0905-0461

Produktionsutskottet föreslås istället få i uppdrag att utvärdera inkomna anbud och ta ställning till vilka priser som det är rimligt att eventuellt sälja verksamheten för. Till och med för den borgerliga majoriteten borde det finnas någon slags anständighetsgräns för hur många viktiga beslut som kan mörkas och undandras. Produktionsutskottet för ställningstagande.

Förslaget att 'kravet på kontinuitet ska särskilt beaktas och sammanvägas i bedömningen av vilken aktör som landstinget ska skriva avtal med vid överlåtelse av verksamhet' öppnar för otydliga och subjektiva bedömningar och kan starkt ifrågasättas ur juridisk synvinkel. Kommunallagen är mycket tydlig angående att försäljningar av kommunal egendom aldrig får resultera i att fullt pris inte tas ut för egendomen och leder till gynnande av enskild. Den försäljningsprocess som nu förordas av den borgerliga majoriteten riskerar därmed att bryta mot lagen.

Den borgerliga majoritetens förslag tar heller inte hänsyn till att personalgrupper kan komma att ställas mot varandra och utsättas för uppslitande konflikter. Stor oro riskerar att uppstå vid flera arbetsplatser till men för arbetsmiljö och verksamhetsnytta.

De vårdcentraler som ansökt om avknoppning bör istället erbjudas att bedriva verksamheten som s.k. intraprenader. Villkoren för hur detta ska ske avseende juridik, ekonomi, uppföljning m.m. behöver preciseras närmare och fastställas i särskild ordning. Inriktningen ska vara att verksamheten i en intraprenad bedrivs med så långt möjligt samma självständighet som om den skulle bedrivas i enskild personalägd regi."

V-ledamoten antecknade följande särskilda uttalande:

"Vänsterpartiets uppfattning är att inga verksamheter ska säljas eller avknoppas. Den borgerliga alliansen försöker nu p.g.a. det rådande rättsläget, hitta nya vägar för att till varje pris sälja ut verksamheter som drivs i landstingsregi. Därmed ger de en tydlig signal om att de saknar förtroende för Stockholms läns sjukvårdsområdes förmåga att ta ansvar för utvecklingen av de vårdcentraler som drivs i landstingsregi.

Vänsterpartiet vill stärka de offentliga verksamheterna och ge ett tydligare uppdrag till SLSO att utveckla vården bl.a. genom att ge personal möjlighet att driva intraprenader. Vänsterpartiet slår vakt om en demokratiskt styrd och offentligt finansierad hälso- och sjukvård, vilket innebär att vi säger nej till avknoppning och försäljning av egen verksamhet."

Ärendet och dess beredning

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande 10 juni 2009 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* avknoppningar inom områden med auktorisation för närvarande inte ska ske, *att* överlåtelse av verksamhet avseende de i bilagan angivna vårdcentralerna kan ske i enlighet med vad som föreslås i detta tjänsteutlåtande, *att* ge landstingsstyrelsens förvaltning i uppdrag att återkomma till landstingsstyrelsen med en rapport efter eventuella genomförda överlåtelser avseende konsekvenser för SLSO (Stockholms läns sjukvårdsområde).

Redovisning av de fackliga organisationernas synpunkter bifogas.

Ärendet har tidigare behandlats i landstingsrådsberedningen den 25 maj och landstingsstyrelsen den 29 maj och av landstingsfullmäktige den 9 juni 2009. Landstingsfullmäktige beslutade att återremittera ärendet genom kommunalagens stadgande om minoritetsåterremiss.

LS 0905-0461

Bilaga

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Ärendet

Detta ärende syftar till att förtydliga vad som fortsättningsvis ska gälla ifråga om överlåtelse av en vårdcentral till ett företag som bildats av anställda på vårdcentralen s k avknoppningar inom verksamheter där Vårdval Stockholm gäller.

Förslaget innebär att avknoppningar enligt nuvarande hanteringsordning (LS 0712-1381, LS 0804-0396) för närvarande inte är aktuell mot bakgrund av det osäkra rättsläget. Särskilda bestämmelser av övergångskaraktär föreslås för vissa specifika vårdcentraler.

Förvaltningens synpunkter

Bakgrund

Landstingsfullmäktige har uttalat att fler företagare i vården leder till ökad valfrihet för patienterna, fler arbetsgivare inom vården, ökad möjlighet för kvinnliga entreprenörer samt att övergången från landstingsregi till fristående regi ska underlättas. Mot bakgrund av detta har beslut fattats om hur mångfalden kan ökas bl a genom avknoppningar.

Med avknoppningar avses att en landstingsdriven verksamhet övergår i personalens regi för att drivas vidare med samma slags verksamhet. Initiativet kommer från personalen. För att förverkliga detta har beslut fattats som klargör beslutsordning och hur värdering ska ske av de värden som överläts (LS 0712-1381, LS 0804-0396).

I Stockholms läns landsting avknoppades under år 2008 fem husläkarmottagningar/vårdcentraler till personalägda bolag.

Statskontoret fick i februari 2008 i uppdrag av finansdepartementet att analysera vilka principer som enligt gällande rätt ska ligga till grund för prissättning av verksamhet när en kommun eller ett landsting överläter den till kommunal verksamhet. Under våren 2008 publicerades Statskontorets rapport "Prissättning vid överlåtelse av offentlig verksamhet till kommunal personal (s k avknoppning) – kommunalrättsliga och EG/EU-rättsliga aspekter (2008/59-5)". Slutsatsen i utredningen är att vid försäljning av kommunal egendom ska kommunen agera som vilken annan aktör som helst på en marknad och söka uppnå högsta pris. Det innebär bl a att det inte är möjligt att rikta erbjudanden till grupper av anställda. Kommunala försäljningar ska alltså

LS 0905-0461

genomföras inom ramen för ett marknadstänkande till följd EG/EU-rättens inverkan på kommunalrätten. Samtidigt uttalades i rapporten att en analys måste ske i varje enskilt fall eftersom rättsreglerna kan ha olika tillämplighet vid skilda typer av kommunala verksamheter.

Slutsatsen är att problematiken kring prissättning av kommunal egendom och avknoppning kräver ett slutligt ställningstagande av Regeringsrätten och/eller EG-domstolen eftersom det finns mycket lite rättspraxis kring frågorna och i den meningen är frågorna fortfarande olösta på ett auktoritativt sätt.

Sveriges kommuner och landsting har utrett olika aspekter på avknoppning av skolor och NUTEK har inom sitt regeringsuppdrag Entreprenörskap och upphandlingar inom vård och omsorg publicerat rapporten ”Avknoppning av verksamheter inom vård och omsorg (Info 072-2008)”. NUTEK:s rapport ansluter sig i huvudsak till Statskontorets slutsatser.

Det osäkra rättsläget som genomförda analyser ger uttryck för har lett till ett flertal avgöranden i domstol i frågor om värdering av offentliga tillgångar. Något auktoritativt uttalande föreligger ännu inte som ger svar på om det räcker med en marknadsmässig värdering eller om det alltid ska krävas ett offentligt anbudsförfarande där det högsta anbudet ska antas. Kammarrätten i Stockholm som har att pröva denna fråga avseende några av de vårdcentraler som avknoppats kommer sannolikt inte att avgöra frågan under detta halvår. Mot bakgrund av det osäkra rättsläget är det inte osannolikt att frågan slutligen kan komma att prövas av Regeringsrätten.

Landstingsdirektören har tidigare fått i uppdrag att följa frågeställningen som rör det rättsliga läget och, om så behövs, återkomma till allmänna utskottet med förslag till förändring av hanteringsordningen.

Nuläge

Det osäkra rättsläget som därvid råder gällande avknoppningar har för Stockholms läns landstings del inneburit att inga avknoppningar skett sedan maj 2008. På vissa ställen i landet har avknoppningar helt stoppats.

Förvaltningens uppfattning är att det rådande rättsläget och den osäkerhet som föreligger vad gäller värdering av överförda tillgångar innebär att överlåtelse av vårdcentraler till personalen enligt den nuvarande hanteringsordningen för närvarande inte ska fortsätta. Landstinget som arbetsgivare ska inte medverka till att personalen får fortsätta driva verksamheten i enskild regi där besluten om överlåtelse under flera år kan ifrågasättas i domstolar med den publicitet och oro det innebär för personalen.

Inom ramen för Vårdval Stockholm finns möjligheten att starta eget genom den fria etablering som råder.

LS 0905-0461

Ett ställningstagande behövs för att klargöra vad som gäller för de personalgrupper vilka fortfarande är intresserade att avknoppa sin verksamhet. I dagsläget finns 22 primärvårdsenheter inom Vårdval Stockholm med intresseförfrågningar om avknoppning vilka bör tillfrågas om intresse för överlåtelseförfarande, enligt förslaget i detta ärende, finns, se bilaga 1.

Förslag

Mot bakgrund av ovanstående föreslår landstingsstyrelsens förvaltning (LSF) att inga avknoppningar enligt nuvarande hanteringsordning (LS 0712-1381, LS 0804-0396) för närvarande görs i avvaktan på att rättsläget klarnar.

Vidare föreslår LSF särskilda bestämmelser av övergångskaraktär för de vårdcentraler vilka redan igångsatt ett avknoppningsförfarande (bilaga 1). Anledningen är att syftet med att ge förutsättningar för att personalen i sin nuvarande verksamhet kan verka under andra verksamhetsformer är vällovlig. Särskilda inriktningar i arbetsformerna på vårdcentralen kan ha förberetts, diskuterats och förankrats hos personalen. För att möjliggöra en för landstinget positiv utveckling av vården bör dessa processer kunna underlättas.

Förslaget innebär att personalen vid de intresserade enheterna ges möjlighet att överta verksamheten efter ett öppet anbudsförfarande i enlighet med de principer som gäller för överlåtelse av vårdcentraler i ärendet LS 0804-0390. Ingen garanti kan lämnas till personalen för övertagande av verksamheten vid ett öppet överlåtelseförfarande men personalen ges möjlighet att själva lägga bud på "sin" verksamhet.

Förslaget innebär att LSF ansvarar för att personalgruppen tillfrågas om intresse fortfarande finns av att fullfölja tidigare anmält intresse av övertagande av sin verksamhet i enlighet med de särskilda bestämmelser som föreslås i detta ärende. Om svaret är ja innebär det att verksamheten överläts enligt hanteringsordningen som framgår av ärendet "Överlåtelse av vårdcentral" (LS 0804-0390). Dvs överlåtelsen sker med konkurrensutsättning på den öppna marknaden och SLSO ansvarar för processen enligt hanteringsordningen.

I detta fall krävs dock inte beslut av Produktionsutskottet då de vårdcentraler vilka kan bli föremål för överlåtelse framgår av bilaga 1. Styrelsen för SLSO har att fatta beslut om verksamhetsövergång och ingå avtal om överlåtelse av verksamheten.

Följande särskilda bestämmelser föreslås gälla för de vårdcentraler (bilaga 1) vilka är intresserade att fullfölja tidigare anmält intresse av övertagande av sin verksamhet:

LS 0905-0461

- LSF ansvarar för att följa upp att kravet på att minst 50% av berörd tillsvidareanställd personal samtycker till att ett överlåtelseförfarande enligt vad som föreslås i detta ärende inleds avseende vårdcentralen deras verksamhet
- Skriftligt svar ska lämnas av personalgruppen senast 2009-09-30 till LSF huruvida intresse finns av att ett överlåtelseförfarande inleds
- Vid överlåtelse av vårdcentraler utgörs kvalitetskraven av de krav som ställs vid auktorisation. Ytterligare krav kan i vissa situationer ställas för att tillse att driften av verksamheten fortsätts. I detta fall ska kravet på kontinuitet särskilt beaktas och sammanvägas i bedömningen av vilken aktör som landstinget ska skriva avtal med.

Konsekvenser

Personella och ekonomiska konsekvenser i form av viss övertalighet kan uppstå i det fall annan vårdgivare övertar verksamheten vid enhet som överläts efter öppet anbudsförfarande. Det lagstadgade kravet på att personalen ska bli erbjuden att följa med verksamheten till förvärvaren gäller, dvs det är fråga om en verksamhetsövergång.

I dagsläget kan personella och ekonomiska konsekvenser för SLSO inte uppskattas eftersom osäkerhet föreligger om personalen över huvudtaget är intresserade av en överlåtelse.

LSF föreslås få i uppdrag att återkomma till landstingsstyrelsen med en rapport efter eventuella genomförda överlåtelser avseende konsekvenser för SLSO.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet medför följande konsekvenser för miljön: Oförändrade.

BILAGA LS 0905-0461
Primärvårdsenheter inom Vårdval Stockholm med intresseförfrågningar om avknoppning vilka bör tillfrågas om intresse för överlåtelseförfarande

Resultatenhet	Lokalisation	Personal totalt	Varav läkare	Varav övriga personalkategorier
Barkarby vårdcentral	Järfälla	19	4	15
Brandbergens VC	Haninge	23	5	18
Djursholms vårdenhet	Djursholm	16	5	11
Hagalunds vårdcentral	Solna	20	7	13
Hallonbergens vårdcentral	Solna	15	4	11
Kista VC	Kista	19	7	12
Korallens vårdenhet	Vallentuna	12	4	8
Kvartersakuten Essingen	Stockholm	16	5	11
Kvartersakuten Surbrunnsgatan	Stockholm	32	9	23
Luna vårdcentral	Södertälje	68	13	55
Husläkarmottagning Ektorp	Nacka	15	6	9
Primärvård på Värmdö	Gustavsberg, Djurö	126	23	103
Segeltorps VC	Huddinge	23	7	16
Skytteholms vårdcentral	Solna	21	5	16
Stuvsta VC	Huddinge	40	11	29
Spånga Tensta barnmorskemottagning	Spånga	8		8
Kista Barnmorskemottagning	Kista	5		5
Tensta VC	Spånga	41	14	27
Fittja VC	Norsborg	24	6	18
Alby VC	Norsborg	30	7	23
Jakobsbergs VC	Järfälla	43	11	32
Johannes VC	Stockholm	14	3	11
Totalt		630	156	474

LS 0905-0461

*Bilaga 1:2***Redovisning av de fackliga organisationernas samtliga synpunkter**

Nedan följer samtliga synpunkter från de fackliga organisationerna samt de svar som arbetsgivaren har lämnat.

KOMMUNAL:

Kommunal kan inte ta ställning i frågan p g a det oklara rättsläget. Tjänsteutlåtandet beskriver inte konsekvenser för Kommunals medlemmar på berörda vårdcentraler.

VÅRDFÖRBUNDET:**Fråga 1**

Hur blir medarbetarna medvetna om att förutsättningarna ändras från avknoppning till upphandling, hur kommer detta att kommuniceras? Vad händer med de som inte vill gå med?

Arbetsgivarens svar på fråga 1:

Det är ingen upphandling utan en försäljning som kan komma att ske. En (eller flera) kontaktperson/er finns för varje enhet som tidigare inkommit med intresseförfrågan om avknoppning. Praxis har varit att kontaktpersonen är den som fört vidare information som rör avknoppnings- läget till kollegorna på enheten.

Samtidigt har övriga som är - eller har varit - intresserade själva också kommunicerat med framför allt Utvecklingskansliet i olika frågor runt avknoppning. Utvecklingskansliet har kontinuerligt hållit kontakten med enheterna och även muntligt och skriftligen informerat i olika sammanhang.

Information om beslut vilka landstingsstyrelsen respektive landstingsfullmäktige tagit finns såväl på intranätet som på SLL's hemsida.

När landstingsfullmäktige beslutat i detta ärende kommer kontaktpersonerna vid de aktuella enheterna att få skriftlig information om beslutet. Personal som vid verksamhetsövergång inte väljer att gå över till den nya arbetsgivaren kvarstår med sin anställning i SLSO som då ansvarar för att omplacera personen ifråga på adekvat/lämplig befattning.

Fråga 2

Ang översta punkten på sidan 5 i tjänsteutlåtandet:

Hur ska det skriftliga svaret vara undertecknat, för att säkerställa riktigheten i att minst 50% samtycker?

LS 0905-0461

Arbetsgivarens svar på fråga 2:

Det skriftliga svaret bör vara undertecknat av var och en som samtycker.

Fråga 3

Hur kontaktas de långtidssjukskrivna, föräldralediga och tjänstlediga?

Arbetsgivarens svar på fråga 3:

Kontakt med eventuellt långtidssjukskrivna, föräldralediga, tjänstlediga kollegor måste rimligen den grupp som är intresserad att avknoppa ta. Om intresse finns är det ju denna grupp som kommer att driva frågan internt och i det sammanhanget behöver de ta reda på kollegors inställning oaktat om de är i tjänst eller är lediga av olika anledningar.

Avslutande synpunkter från Vårdförbundet:

Vi anser att skrivningen om ”betryggande andel” är otillfredsställande – vi vill tillförsäkra majoriteten av medarbetarna ett reellt inflytande.

Vårdförbundet är därför oeniga med arbetsgivaren.

SKTF:

SKTF har den 25 maj fått kallelsen till CSG-möte den 28 maj. Samtliga fackliga organisationer var av olika skäl förhindrade att delta i mötet. Vi hänvisade till det sedan länge inplanerade mötet den 29 maj. Vi förstår inte denna brådska, att efter några års överväganden kräva ställningstagande inom 3 dagar om att överlåta verksamheter. Enligt tjänsteutlåtandet ska personalgrupperna få fundera till den 30 september. Vi kan ana en dold dagordning.

SKTF kan inte se i ärendet att det finns några konsekvensbeskrivningar för våra medlemmar.

SKTF ser risker för en stor oro på de 22 berörda vårdcentralerna samt för medarbetarna inom SLSO vars uppgifter snabbt krymper. Detta då oklarheter om framtiden består. Den oron går ut över arbetsmiljön och verksamheten - till men för patienterna.

SKTF understryker vikten av arbetsgivarens information till de berörda - de tror att deras arbeten ska avknoppas och drivas vidare i personalägd regi. Nu ska de i stället bjudas ut till högstbjudande på marknaden.

SKTF yrkar att minst 50 % av de berörda medarbetarna ska samtycka till överlåtelse enligt tjänsteutlåtandet. Vi kan inte hitta några argument för LS förslag om att en "betryggande majoritet" ska samtycka till överlåtelse. Förfarandet, vi avstyrker därför detta förslag. Det är för oss oklart vad som händer om inte en majoritet vill inleda detta förfarande!

LS 0905-0461

SKTF yrkar att detta blir en verksamhetsövergång så att samtliga medarbetare erbjuds anställning hos den arbetsgivare som vinner anbudet.

Arbetsgivarens svar på yrkandet:

Av förslaget framgår att i det fall annan vårdgivare övertar verksamheten vid enhet som överläts sker en verksamhetsövergång.

SKTF yrkar vidare att de medarbetare som väljer att inte följa med till ny arbetsgivare fortsätter sin anställning i Stockholms läns landsting.

Arbetsgivarens svar på yrkandet:

Enskild medarbetare som vid verksamhetsövergång väljer att inte acceptera erbjudande att gå över till den nya arbetsgivaren kvarstår med sin anställning i Stockholms läns landsting.

SKTF är oeniga med arbetsgivaren i detta ärende.

SACO:

Frågor från SACO återfinns i bilaga.

Arbetsgivarens svar:

Av beslutet om principer för överlåtelser av vårdcentraler (LS 0804-0390) framgår vilka krav på förvärvaren och utvärdering av bud som gäller. Vid försäljning av vårdcentraler gäller kraven som ställs vid auktorsation och att det ska vara fråga om en verksamhetsövergång. Vidare framgår att vissa övriga krav i vissa situationer kan ställas för att tillse att driften av verksamheten fortsätts. Vilka krav det kan bli fråga om får avgöras i varje enskilt fall.

Av det nu aktuella ärendet (LS 0905-0461) framgår att kravet på kontinuitet särskilt ska beaktas och sammanvägas i bedömningen av vilken aktör som landstinget ska skriva avtal med. Detta kan innebära att priset vid överlåtelse av vårdcentralen (specificerade i bilaga till ärendet) inte är utslagsgivande.

Avslutande synpunkter från SACO:

I ärendet används ”betryggande andel av tillsvidareanställd personal” utan att detta definieras. Detta ser vi som en avgörande del i förslaget och kan därför ej tillstyrka detta.

Bilaga

Yrkande och protokollsanteckning från Stockholms Läkarförening/SACO

STOCKHOLMS LÄKARFÖRENING

2009-05-27

YRKANDE OCH PROTROLLSANTECKNING FRÅN STOCKHOLMS LÄKARFÖRENING/SACO.

Stockholms läkarförening/SACO bejakar mångfald i vården och har också uttalat sig positiv till t ex Vårdval Stockholm och förslag till både bolagisering och privatisering av landstingsverksamhet. Denna grundhållning finns också till föreliggande förslag "Överlåtelse av vårdcentral – med utgångspunkt från ansökan om avknoppning".

En positiv grundinställning till en fråga innebär naturligtvis inte att Läkarföreningen/SACO accepterar alla delar av ett förslag. Så var t ex påtagligt fallet vad gäller Vårdval Stockholm. Även i föreliggande förslag finns det enligt vår mening frågetecken som måste rätas ut.

I tjänsteutlåtandet anges att en förutsättning för att de 22 vårdenheter som berörs av förslaget skall gå ut för försäljning är att minst 50 % av den tv-anställda personalen samtycker till detta. Detta tycker Läkarföreningen/SACO är en rimlig och bra ståndpunkt. I Landstingsrådsberedningens skrivelse anges däremot istället att det räcker med att "en betryggande andel av tillsvidareanställd personal" kan acceptera en försäljning. Denna otydlighet är olycklig. För eller senare måste landstinget komma till ett avgörande i denna viktiga fråga. Det är enligt Läkarföreningens mening oacceptabelt att de anställda måste vänta tills fram i oktober månad på besked om den egna verksamheten skall säljas eller inte och vilken grad av samtycke som landstinget godkänner. Att frågan om den verksamhet man arbetar i skall säljas eller inte skall vara överlämnad till oredovisat godtycke kan inte accepteras. Misstanken att det kan finnas dolda motiv från landstinget i denna fråga – t ex att man sänker andelen som samtycker för att kunna visa upp ett från landstingets sida positivt resultat och att ande-

STOCKHOLMS LÄKARFÖRENING

len positiva kanske då också kan tillåtas variera från vårdcentral till vårdcentral- får inte finnas. Stockholms läkarförening/SACO vill ha detta **antecknat till protokollet.**

Både tjänsteutlåtandet och Landstingsrådsberedningens skrivelse innehåller en betydande oklarhet också i ett annat avseende. Det konstateras först att landstinget har rätt att ställa kvalitetskrav på den verksamhet som skall få auktorisation. Detta är naturligtvis både bra och okontroversiellt. Men samtidigt anges att just i den fråga som dagens förhandling gäller, skall ställas ett ytterligare krav på den enhet som landstinget till slut skall teckna avtal med, och det är att "kravet på kontinuitet särskilt beaktas och sammanvägs i bedömningen". Här har landstinget i en mening staplat ett antal ord efter varandra som tagna var för sig sannolikt kan förstås, men där innebörden sammantaget blir minst sagt svårtydd. Läkarföreningens/SACO:s ståndpunkt är här densamma som i protokollsanteckningen, d.v.s. att landstingets avsikt måste vara klar, entydig och inte möjlig att missförstå eller utnyttja för oklara syften. Stockholms läkarförening/SACO **yrkar** att landstinget till protokollet anger dels den avsedda innebörden i orden *kontinuitet, beaktas, särskilt beaktas, sammanvägs och bedömningen* dels därefter översätter den citerade meningen till en klart formulerad svenska och dels slutligen beskriver syftet med den citerade meningen.